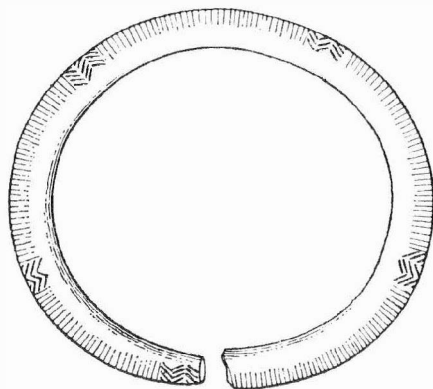

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1973

BRNO 1974

Jahre B. P. versetzen. Abgebildet sind: Bruchstück eines schaberartigen Geräts (Taf. 2 : 7), Abschlag rückseitig partiell retuschiert (Taf. 3 : 1), levalloisartige Schmalklinge (Taf. 3 : 2), Klinge mit fazettiertem Schlagflächenrest (Taf. 3 : 3).

Brno-Řečkovice, Filkukova-Gasse. An dortiger Baustelle fand R. Klíma oberflächlich das Bruchstück eines partiell beidflächig bearbeiteten Artefakts (Taf. 5 : 3).

Modřice, Ziegelei. Im Verlauf der Jahre 1972 und 1973 fanden R. Klíma und M. Drmola eine unretuschierte Klinge (Taf. 4 : 6) und einen kleinen Rundkratzer (Taf. 4 : 7) zusammen mit einem Pferde Zahn an der Oberfläche des jüngsten fossilen Bodens, den man in diesem Aufschluss mit jenem von Dolní Věstonice vergleichen kann. Zeitlich gehört dieser Boden der Stillfried B (Denekamp)-Oszillation.

Ostopovice, „Na branách“. An dieser neuen Fundstelle fand R. Klíma oberflächlich eine Kratzerkappe (Taf. 5 : 1), eine Klinge (Taf. 5 : 2) und einen blattförmigen Spitzschaber (Taf. 4 : 9).

Die Entdeckung folgender Fundstellen, als auch noch einer Reihe weiterer, verdanken wir der Tätigkeit des Lehrers Oldřich Svoboda aus Dolní Kounice und seiner Schüler. Zur Abbildung brachten wir nur einige ausgewählte Stücke, ohne das gesamte Material zu behandeln.

Bratčice, „U z mole“. In der Böschung einer aufgelassenen Sandgrube fanden die Schüler in einer lössigen Schicht unmittelbar unterhalb der Ackerkrume mehrere Mammutmolare, Knochenstücke und wenige Silices. Unsere Nachuntersuchung ergab nur Knochenstücke. Die Artefakte bestehen nur aus 8 unretuschierten Klingen und Abschlägen vornehmlich aus Kreidehornstein (Taf. 3 : 4,6), weniger aus Jurahornstein (Taf. 3 : 5).

Bratčice, „Stará hora“. Oberflächenfunde ziemlich reich. Davon: Kratzer (Taf. 3 : 7), flacher Nasenkratzer (Taf. 3 : 9), retuschierte Klinge (Taf. 3 : 10), Kratzer (Taf. 3 : 11), beidflächig bearbeiteter Schaber (Taf. 3 : 12).

Bratčice, „Nad lomem“. Kleinere Oberflächenfundstelle; typischer Kielstichel mit konkaver Retusche rückseitig (Taf. 3 : 8).

Mělčany I, „U hájku“. Grösseres Inventar, davon: Retuschierte Klinge (Taf. 4 : 1), Abschlagkratzer mit Doppelbulbus (Taf. 4 : 2), Stichel an Konkavretusche (Taf. 4 : 3), dicker Abschlagkratzer mit schaberartiger Kante (Taf. 4 : 4), Bruchstück eines beidflächig bearbeiteten Geräts (Taf. 4 : 5), kleiner Chopping-tool (Taf. 4 : 10).

Mělčany II, „Nad kamínkem“. Kleinere Fundstelle, davon: Kurioser Rundkratzer an Abschlag mit natürlichem Loch (Taf. 4 : 8), Kratzer (Taf. 4 : 11).

Trboušany, „Písky“. Grob bearbeitete Blattspitze (Taf. 5 : 7).

Dolní Kounice, „U mystivecké chaty“. Kratzer an breiter Klinge (Taf. 5 : 6).

Kupařovice I. An dieser Fundstelle wurde ein umfangreiches Inventar aufgesammelt. Durch Sonden haben wir seine Lage auf Sandschottern einer Flussterrasse des Jihlava-Flusses, die mit einem Löss bedeckt ist, festgestellt. Dieses Inventar dürfte einen bedeutenden Beitrag zur Entstehung des Aurignaciens ergeben; es wurde bereits in diesem Zusammenhang erwähnt (Valoch 1972). Als Beispiele sind ein grosser Schaber (Taf. 5 : 4) und ein Kernkielkratzer (Taf. 5 : 5) abgebildet.

Übersetzt vom Autor

VÝZKUM A ZACHRANOVACÍ AKCE V DOLNÍCH VĚSTONICÍCH

(okr. Břeclav)

BOHUSLAV KLÍMA. AČ ČSAV Brno

(tab. 7-8)

Výzkum paleolitické stanice u Dolních Věstonic vstoupil rokem 1973 do nové etapy. Vyvelal ji záměr JZD Pavlov uskutečnit v rámci rekultivačních akcí na velkých plochách ve svazích mezi obcemi Dolní Věstonice a Pavlov rozsáhlé úpravy terénu, spojené s přesunem značného množství zemin.

Vlastní systematický výzkum se stal v podstatě preventivní sondáží. Obrátil pozornost na nejcitlivější místa při západním okraji stanice, kde byly otevřeny větší plochy již v letech 1927, 1931 a 1939 na nápadně vyzdvížené terenní vlně. Tři orientační sondy ověřily nejprve průběh prokopovaných ploch, přetaly někdejší polní cestu a v protějším břehu zachytily i hranice výkopů z let 1933 až 1935. Podle možností byly pak rozšířeny. Většího rozsahu nabyla jen sonda III, která přesahovala z vyvýšeného pásma za jeho okraj a která umožnila objasnit stavbu a úložné poměry ná-

lezových horizontů. Ukázala, že vyvýšený hřeben je v podstatě pásmem doškovitých sesuvů, které se postupně vícekrát překrývají a které jsou tvořeny pestrými vápnitými jíly a zeminami se značnou příměsí vápencové sutě. Druhotné pohyby postihly i kulturní vrstvy a uvedly je do zvláštních stratigrafických vztahů. Rozsah prozkoumaných ploch nebyl sice značný, ale přesto se podařilo získat, zejména právě ze sondy III, hojný soubor kamenné industrie, nástroje kostěné, především zlomky lopatovitých tvarů a šidel, i předměty ozdobné. Zvláštní zmínky zasluhuje zdobený soubor paroh, původně kopáč, a hrudky pálené hlíny, z nichž mnohé jsou zřetelně modelovány a jiné zase představují zlomky drobných sošek.

Koncem měsíce října zahájilo JZD Pavlov připravované rozsáhlé úpravy svahů. Dvěma velkými buldozéry byla shrnována vyvýšená místa a snižována pásma protáhlých hřbetů a uvolněnými zeminami vyplňovány úvozy, deprese a prohlubně pod čely a vlnami kerných sesuvů. Hned v první fázi byl ohrožen také celý prostor jednoho z předních archeologických nalezišť v naší zemi. V délce 130 metrů byl zde odkryt výchoz kulturní vrstvy, který obsahoval několik ohnišť a rozsáhlejší popeliště, více narušených kostí, kamenné nástroje a další památky rozsáhlého sídliště prvobytných lovců mamutů. Na jiném místě tvořily kosterné zbytky dokonce i menší odpadovou skládku. V dosahu nejcitelnějšího areálu pracovaly veliké buldozéry po celý měsíc listopad za stálého dozoru pracovníků ústavu. Jen díky plnému pochopení a zájmu představitelů JZD Pavlov a obsluhující posádky těžkých zemních strojů zde mohly být do slova před jejich pásy a před radlicemi zachyceny vzácné památky. Při okrajích pásma doškovitých sesuvů a v čelech jednotlivých ker vytvořily stroje několik zajímavých profilů, které poskytly nový pohled na úložné poměry náleзовých vrstev a na celkovou stavbu sesuvného území. Také zde bylo rozrušeno více ohnišť a zachráněno hojně nálezů. Kromě kostí mamutích i jiné lovné zvíře to bylo větší množství kamenné industrie s řadou dokonalých typů, kostěných nástrojů a několik předmětů ozdobných. Znovu se opakovaly i hrudky pálené hlíny se stopami modelování.

Přesuny zemin zasáhly citelně i areál, kde se při dřívějších výzkumech objevovaly hojně ony vzácné zvířecí i lidské figurky z pálené hlíny. Postup prací, které budou pokračovat na jaře příštího roku, se však podařilo usměrnit natolik, že tyto areály, stejně jako i ještě další nálezově perspektivní oblasti, zůstaly zachráněny pro další výzkum. Přednostně budou muset být ovšem prošetřena ta území, kde se kulturní vrstvy dostaly v nových podmínkách blíže k povrchu a tedy i do pásma bezprostředního ohrožení při dalším zemědělském obdělávání.

Grabung und Rettungsaktion in Dolní Věstonice (Bez. Brno). Die Grabung der paläolithischen Station bei Dolní Věstonice trat im Jahre 1973 in eine neue Etappe ein, die ausgedehnte Terrainherrichtungen hervorriefen. Vor ihrer Eröffnung wurden drei Sonden auf der empfindlichsten Stelle im westlichen Teil der Station geöffnet. Sie beglaubigten den Verlauf der früheren Grabungen und erweiterten auch die Erkenntnisse von den Lagerungsverhältnissen der Fundschichten, die hier durch schindelartige Abrutsche gestört waren. Den ganzen November verfolgten Institutsmitglieder die Arbeiten zweier schwerer Bulldozer, die im Rahmen der projektierten Herrichtungen die erhöhten Stellen abnahmen. In einer Länge von 130 m erfassten sie die Kulturschicht mit Feuerstellen, mit einer umfangreicheren Aschenstätte, mit Knochen und Steinwerkzeug. An einer anderen Stelle wurde eine Abfallanhäufung von Mammutknochen abgedeckt. Am Rande der Zone der schindelartigen Abrutsche und an der Stirnfront der einzelnen Schollen bildeten sie einige interessante Profile und legten einige weitere Feuerstellen mit bemerkenswerten Funden frei. Dank dem Verständnis des Vorstandes der LPG und dem Interesse der Besatzung der Bulldozer gelang es viele Hinterlassenschaften zu retten und die fortschreitenden Arbeiten so zu regeln, dass die perspektiven Fundregionen für eine weitere Grabung erhalten bleiben.

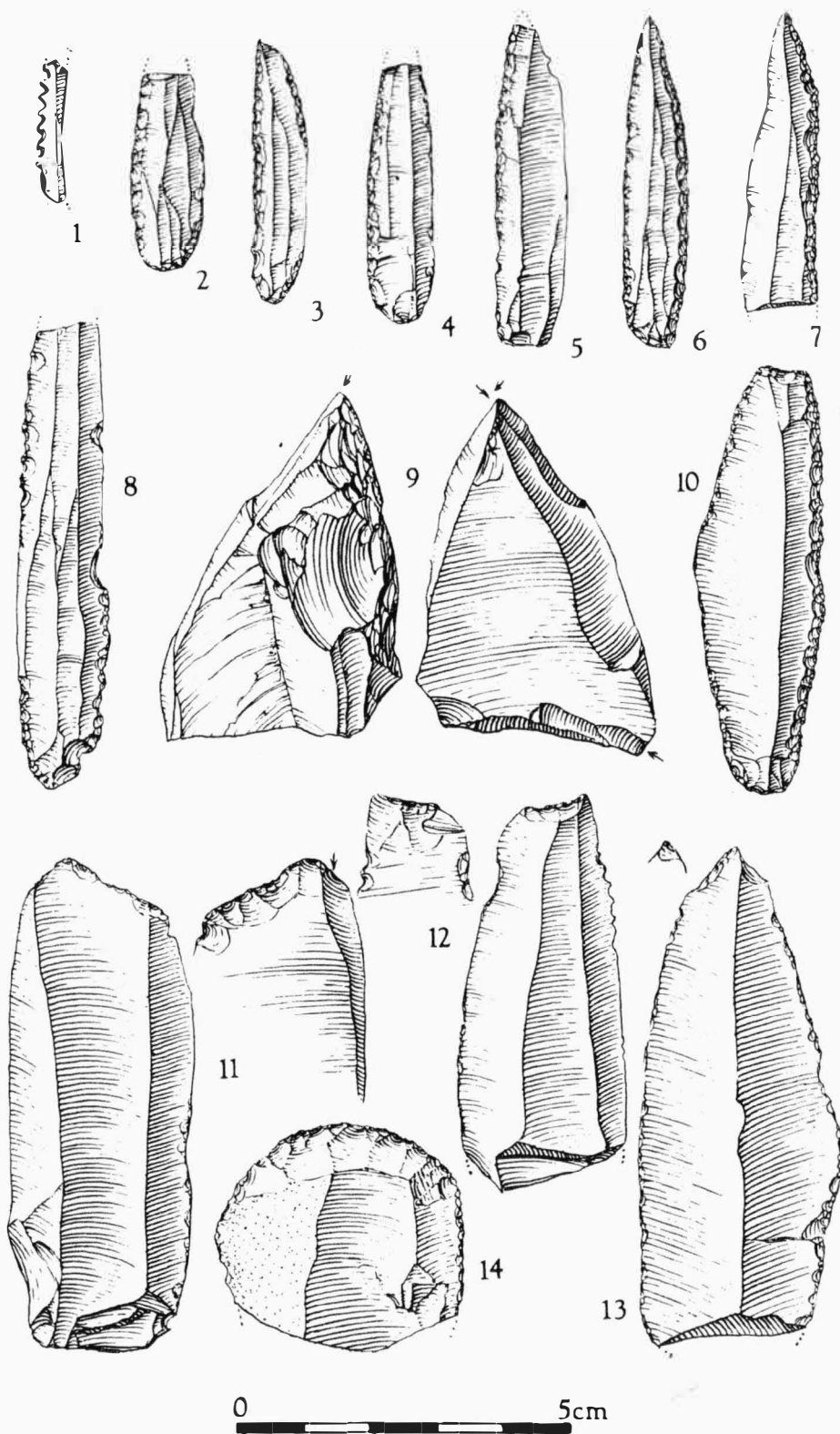
POKRAČOVÁNÍ VE VÝZKUMU V PŘEROVĚ-PŘEDMOSTÍ

(okr. Přerov)

BOHUSLAV KLÍMA, AŮ ČSAV Brno

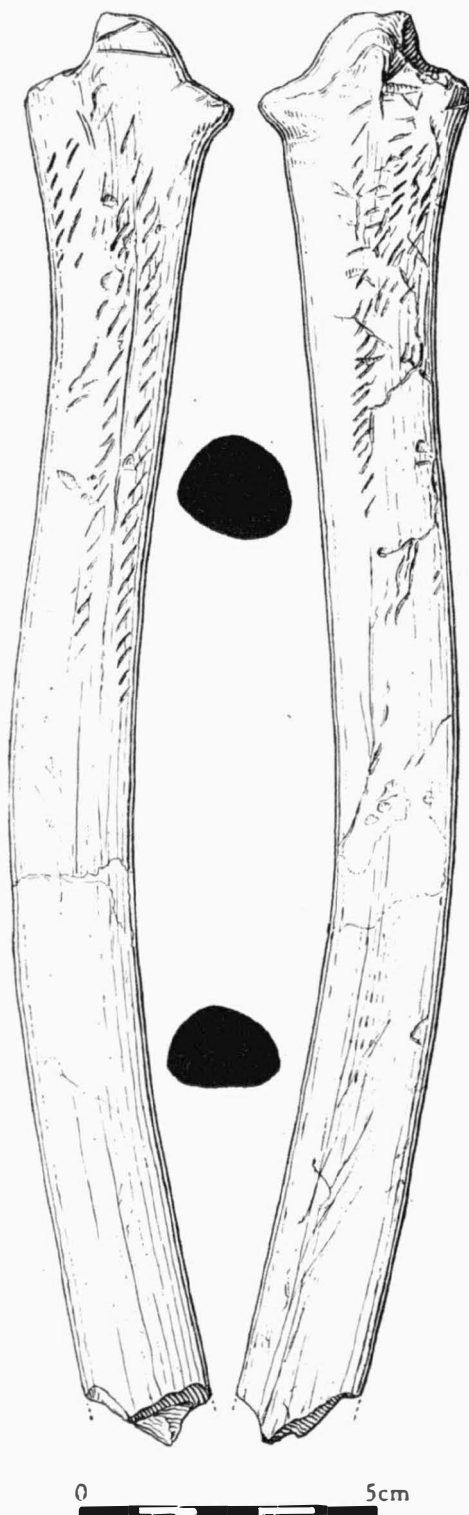
(Tab. 9)

V rámci ústavních úkolů pokračoval v podzimním období roku 1973 výzkum paleolitické stanice v Přerově-Předmostí rozšířením profilu ve sprašové stěně až k severovýchodnímu nároží pod hřbitovní zdí. Kulturní vrstva sem pokračovala dále ve stejném obsahovém a stratigrafickém provedení. Skládala se ze dvou popelovitých složek, soliflukcí značně rozčleněných. Také spodní nálezový horizont v jejich podloží zde vystupoval v podobě ojedinelých mamutích kostí v nadloží a v povrchové části červenavě zbarvené půdy. Tentokrát to bylo několik mamutích stoliček a větší část páneve. Kostí nebyly však dobře zachovány a trpěly především tím, že ležely jen nehluboko pod

Tab 7

Dolní Věstonice (okr. Břeclav). Výběr kamenné industrie — Auswahl der Steinindustrie.

Tab. 8

Dolní Věstonice (okr. Břeclav). Vyhlazený a zdobený sobí paroh. — Geplättetes und verziertes Rentiergeweih.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1973

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor: Akademik Josef Poulik

Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhový

Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby: Doc. dr. B. Klíma, A. Životská, L. Trávníčková, M. Bálek

Na titulním listě: bronzový náramek lužické kultury z Býkovic

Tiskem: TISK, národní podnik, Brno, provozovna 54, Gottwaldova 21

Evidenční číslo: ÚVTE1-73332

Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné